

Sygn. akt I NKRS 60/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Tomasz Demendecki

w sprawie z odwołania T.D.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr (...)/2020 z dnia 10 grudnia 2020 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na
stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B., ogłoszonym w
Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 475,

z udziałem P.K.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 grudnia 2021 r.

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje Krajowej Radzie
Sądownictwa do ponownego rozpatrzenia.**

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada) 10 grudnia 2020 r.
podjęła uchwałę nr (...)/2020 w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie
do pełnienia urzędu na wolne stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie
Rejonowym w B., ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 475.

W uchwale wskazano, że na podstawie dyspozycji art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269 ze zm.; dalej: ustawa o KRS), KRS przedstawi Prezydentowi RP wniosek o powołanie P.K. do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B. (ust. 1 uchwały). We wskazanej wyżej uchwale KRS zadecydowała także o nieprzedstawianiu Prezydentowi RP wniosku o powołanie T.D. (dalej również: Skarżący) do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B.(ust. 2 uchwały).

Zespół Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: Zespół) uznał, podczas posiedzenia 7 grudnia 2020 r., po wnikliwym zapoznaniu się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, że są one wystarczające od zajęcia stanowiska w niniejszej procedurze konkursowej i stwierdził, że wszyscy kandydaci spełniają wymagania ustawowe określone w art. 61 § 1 pkt 1-6 i § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. 2020, poz. 2072 z późn. zm.; dalej: prawo o ustroju sądów powszechnych), jak również art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2017, poz. 1139). Dokonując oceny kandydatów Rada kierowała się nadto kryteriami oceny wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, w tym ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym kandydatów, opiniami przełożonych oraz opiniami środowiska sędziowskiego.

W ocenie Zespołu, za rekomendowaniem P.K. zadecydowało wyróżniające zaangażowanie w pracę zawodową, które daje gwarancję należytego sprawowania urzędu sędziego sądu rejonowego. Przedstawiając powyższe, Zespół kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o KRS, zgodnie z którą, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, opracowuje on listę rekomendowanych kandydatów. Ustalając ich kolejność kieruje się oceną kwalifikacji, uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, opinie przełożonych, rekomendacje oraz inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu.

W tym zakresie Rada wskazała, że po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy nie podzieliła stanowiska Zespołu, którego członkowie na T.D. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, ani „wstrzymujących się”, natomiast na P.K. nie oddali głosów „za”, ani „przeciw” oraz „wstrzymujących”, uznając, że Prezydentowi RP nie przedstawiony zostanie wniosek Skarżącego o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B.

Odnosząc się do kandydatury T.D., KRS wskazała, że Skarżący urodził się 15 marca 1980 r. w O. W 2004 r. ukończył na Uniwersytecie (...) w K. wyższe studia prawnicze z oceną dobrą uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu aplikacji prokuratorskiej w okręgu Prokuratury Okręgowej w K. (w latach 2005-2008) złożył egzamin prokuratorski z łącznym wynikiem dostateczny plus. Od 1 maja 2006 r. do 31 marca 2007 r. pełnił obowiązki asystenta sędziego w Sądzie Rejonowym w K., w XIII Wydziale Grodzkim. Od 1 do 30 kwietnia 2007 r. pracował jako asystent sędziego w Sądzie Rejonowym w K. (VIII Wydział Grodzki), natomiast od 1 maja 2007 r. do 26 listopada 2009 r. w Sądzie Okręgowym w K. (V Wydział Karny). Z dniem 1 grudnia 2009 r. został mianowany asesorem Prokuratury Rejonowej w C. Z dniem 7 stycznia 2013 r. został mianowany prokuratorem Prokuratury Rejonowej w S., gdzie pracuje do chwili obecnej. Rada wskazała, że Skarżący brał udział w szkoleniach, zorganizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury oraz Komisję Nadzoru Finansowego.

Ocenę pracy T.D. sporządziła U.J. sędzia Sądu Okręgowego w K. w stanie spoczynku, wizytator do spraw karnych. W ocenie Sędziego Wizytatora, który przywołał treść opinii Zastępcy Prokuratora Rejonowego Prokuratury Rejonowej w S., Skarżący jest postrzegany jako osoba pracowita, dokładna, zdyscyplinowana. Sędzia Wizytatora wskazała dalej, że Skarżący nadzoruje obszar właściwości, z którego często pochodzą sprawy o znacznym stopniu skomplikowania, co dowodzi, że posiada bardzo dobrze zorganizowany warsztat pracy oraz dobrą znajomość przepisów prawa. Podejmowane przez Skarżącego decyzje cechuje wysoki poziom merytoryczny. Sędzia Wizytator stwierdziła we wnioskach końcowych, że T.D. spełnia wymogi formalne do objęcia urzędu sędziego, posiada bardzo dobre przygotowanie zawodowe, ugruntowaną

znajomość prawa karnego procesowego oraz orzecznictwa Sądu Najwyższego, a także posiada odpowiedni stopień doświadczenia zawodowego i życiowego. Reasumując, Sędzia Wizytator pozytywnie oceniła całokształt pracy kandydata, jego zaangażowanie w pracy, doświadczenie zawodowe. W opinii Sędziego Wizytatora, powyższe okoliczności czynią T.D. bardzo dobrym kandydatem do objęcia stanowiska sędziego sądu rejonowego.

W ocenie natomiast KRS P.K. posiada wiedzę, popartą zróżnicowanym doświadczeniem zawodowym, zdobytym w pracy asystenta sędziego, zarówno na szczeblu sądu rejonowego, jak i sądu okręgowego, a obecnie referendarza sądowego. Wysokie kwalifikacje merytoryczne przedstawionego kandydata znajdują odzwierciedlenie w ocenie jej prac. W opinii Rady posiada ona kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania się na urząd sędziego Sądu Rejonowego w B., w stopniu uzasadniającym przedstawienie jej wniosku do powołanie Prezydentowi RP.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS 10 grudnia 2020 r. na T.D. oddano 9 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się”, w rezultacie czego uzyskał wymaganą większość głosów. W odniesieniu do P. K. oddano 12 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 4 głosach „wstrzymujących się”. W rezultacie uzyskała ona wymaganą bezwzględną większość głosów. Z uwagi na fakt, że kandydaci uzyskali bezwzględną większość, a w postępowaniu przewidziano do obsadzenia tylko jedno stanowisko sędziowskie, stosownie do § 12 ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. 2019, poz. 192), za kandydata wybranego do przedstawienia z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego uznano P.K. (uzyskała najwięcej głosów spośród osób, które otrzymały bezwzględną większość).

Pismem z 26 marca 2021 r. działając na podstawie art. 44 ust. 1 zd. 1 ustawy o KRS odwołanie od uchwały złożył T.D., zaskarżając ją w całości:

1) w zakresie ust. 1, tj. powołania do pełnienia urzędu na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B. P.K.;

2) w zakresie ust. 2, tj. odmowy powołania do pełnienia urzędu T.D.

Zaskarżonej uchwale zarzucono:

I. Naruszenie przepisów prawa procesowego mające istotny wpływ na

wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), a dokładnie:

1. art. 33 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 1 i ust. 2 ustawy o KRS, poprzez:
 - a. dokonanie oceny kandydatury Skarżącego bez wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i wnikliwego zbadania materiałów udostępnionych Radzie, jak również dokonanie oceny w sposób sprzeczny z prawem, dowolny oraz sprzeczny ze zgromadzonym materiałem, z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Skarżącego i konkurującej kandydatki, z przekroczeniem granic swobodnej oceny materiałów (w szczególności pominięcie kryteriów stażu pracy Skarżącego, zdobytego w różnych zawodach prawniczych);
 - b. brak określenia i rozpatrzenia zgłoszonych kandydatur na podstawie jasnych i jednakowych dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteriów oceny kandydatów;
 - c. brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur na podstawie jednolitych dla wszystkich osób uczestniczących w konkursie kryteriów ustawowych, a także niezastosowanie części ustawowych kryteriów oceny kandydatur;
 - d. niewskazanie precyzyjnych kryteriów, jakimi kierowano się przy wyborze kandydatki rekomendowanej, a następnie przedstawionej Prezydentowi RP i Skarżącego, który nie uzyskał takiej rekomendacji, a w konsekwencji nie został przedstawiony Prezydentowi RP;
 - e. oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych) ustaleniach faktycznych, mimo dostępu do nich w oparciu o posiadany materiał dowodowy;
 - f. odrzucenie, stanowiska Zespołu oraz podjęcie uchwały mimo niewykorzystania wszelkich przewidzianych prawem możliwości służących dokonaniu oceny, według jednolitych kryteriów, kandydatur obu osób uczestniczących w konkursie oraz wyjaśnieniu istniejących w sprawie rozbieżności i wątpliwości; przypisanie zbyt dużego znaczenia przy podejmowaniu uchwały stanowisku Kolegium Sądu Okręgowego w K., które udzieliło wyższego poparcia kontrkandydatce, co skutkowało wydaniem uchwały o przedstawieniu Prezydentowi RP wniosku osoby wymienionej w pkt. uchwały, a nieprzedstawieniu wniosku skarżącego T.D.;

2. art. 42 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez:

a. sporządzenie uzasadnienia w części dotyczącej kandydatury Skarżącego i kontrkandydatki w sposób uniemożliwiający poznanie motywów jej podjęcia, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie, których Rada uznała, że kandydatura Skarżącego jest gorsza od kandydatury kontrkandydatki;

b. brak porównania i omówienia ocenianych kandydatur na podstawie jednolitych dla osób uczestniczących w konkursie kryteriów ustawowych, niewskazanie precyzyjnych kryteriów, jakimi kierowano się przy wyborze kandydatki rekomendowanej, a następnie przedstawionej Prezydentowi RP i kandydata, który nie uzyskał takiej rekomendacji, a w konsekwencji nie został przedstawiony Prezydentowi RP;

c. oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych ustaleniach faktycznych), mimo dostępu do materiału dowodowego;

II. naruszenie prawa materialnego (art. (art. 398³ § 1 pkt 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS), a to:

1. naruszenie art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, poprzez błędną ich wykładnię, a w rezultacie niewłaściwe zastosowanie, to jest brak dokonania oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadzie równego dostępu do służby publicznej, równego traktowania oraz demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego Prezydentowi RP przedstawiono wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w K. kandydatki wskazanej w pkt. 1 uchwały;

2. art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez bezzasadne przyjęcie, że Krajowa Rada Sądownictwa może przedstawić Prezydentowi RP wnioski tylko tylu kandydatów, ile jest wolnych miejsc sędziowskich, co skutkowało nieprzedstawieniem wniosku Skarżącego.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów T.D. wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania KRS. Skarżący wniósł nadto o wzięcie przez Sąd Najwyższy pod rozagę z urzędu wszystkich okoliczności prowadzących do nieważności postępowania, na

podstawie art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS oraz art. 378 § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odwołania Skarżący przedstawił argumenty popierające podniesione zarzuty.

W odpowiedzi na odwołanie Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Ustawa o KRS w art. 44 ust. 1 przyznaje uczestnikowi postępowania możliwość złożenia odwołania od uchwały KRS do Sądu Najwyższego z powodu jej sprzeczności z prawem, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Treść przepisu jest doprecyzowana przez znajdujące się w art. 44 ust. 3 ustawy o KRS odesłanie do przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 1575 z późn. zm.; dalej: k.p.c.), dotyczących skargi kasacyjnej, z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko-radcowski (w postępowaniu przed Sądem Najwyższym). Z wskazanych wyżej względów, Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie od uchwały Rady w granicach zaskarżenia, a z urzędu bierze pod rozagę nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

W świetle 33 ust. 1 ustawy o KRS, w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, kandydatura w pierwszej kolejności rozpatrywana jest przez zespół Rady, który zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, ustalając kolejność kandydatów na liście, kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

Następnie, zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS, Rada rozpatruje i ocenia na posiedzeniu wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie, po czym podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów. Wskazać tutaj należy, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kompetencji kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów. Nie ulega wątpliwości, że kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę, czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury. Sąd Najwyższy, badając zasadność odwołania, władny jest ocenić, czy w postępowaniu nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego (na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym ocena zgodności z prawem podjętej przez Radę uchwały obejmuje więc ocenę poprawności zastosowania przyjętych kryteriów. W dotychczasowym orzecznictwie słusznie podkreślano konieczność zastosowania przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów selekcyjnych w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17). Poprawne i konsekwentne zastosowanie przyjętych kryteriów nie tylko przekłada się na rekomendację kandydatów faktycznie spełniających określone warunki lub spełniających je w stopniu wyższym aniżeli pozostali kandydaci, ale także stanowi warunek *sine qua non* przeprowadzenia pierwszej części postępowania nominacyjnego w sposób odpowiadający standardowi konstytucyjnemu wynikającemu z art. 60 Konstytucji RP.

Pierwszy z podniesionych zarzutów dotyczy naruszenia przepisów prawa procesowego, tj. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o KRS, poprzez dokonanie oceny kandydatury Skarżącego z pominięciem wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy i bez wnikliwego zbadania materiałów udostępnionych Radzie oraz dokonanie oceny w sposób sprzeczny z prawem oraz ze zgromadzonym materiałem, w tym pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji Skarżącego i konkurującej z nim kandydatki. W ocenie Sądu Najwyższego, zarzut ten zasługuje na uwzględnienie.

Zaskarżona uchwała nie zawiera dostatecznego uzasadnienia, umożliwiającego stwierdzenie, że przy ocenie kandydatów KRS zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria. Z treści uchwały wynika jednoznacznie, że na etapie postępowania prowadzonego przez Zespół Rady dokonano oceny kwalifikacji kandydatów, biorąc pod uwagę następujące kryteria: doświadczenie zawodowe, w tym stosowanie przepisów prawa, opinie przełożonych, rekomendacje oraz inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinie kolegium właściwego sądu. Wobec powyższego w uzasadnieniu uchwały w odniesieniu do T.D. wskazano, że rekomendowany kandydat zdobył większe doświadczenie niż jego kontrkandydatka. W ocenie Zespołu Skarżący ma dobry warsztat pracy i jest lepiej przygotowany do pracy w pionie karnym, zaś jego kontrkandydatka ma doświadczenie cywilistyczne. Rada podkreśliła następnie, że to przemawia za uznaniem Skarżącego za bardziej odpowiedniego kandydata (strona 2 uchwały). Następnie w uzasadnieniu uchwały nie czyniąc jakichkolwiek uwag w stosunku do Skarżącego, Rada powołując się na przepis art. 35 ust. 2 ustawy o KRS uznała, że po wszechstronnym rozważeniu wszelkich okoliczności sprawy nie podzieliła stanowiska Zespołu i uznała, że Prezydentowi RP zostanie przedstawiony wniosek o powołanie do pełnienia na stanowisku sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B. P.K. (strona 3 uchwały).

Przyjęta tutaj argumentacja uniemożliwia dokonanie oceny poprawności zastosowania przez KRS przejrzystych kryteriów oceny kandydatów oraz motywów, którymi kierowała się podejmując decyzje w niniejszej procedurze konkursowej. Przyjęte stwierdzenia są jednocześnie nie tylko lakoniczne, ale w zasadzie wewnętrznie sprzeczne. Skoro bowiem w procedurze nominacyjnej uznano, że Skarżący „zdobył większe doświadczenie niż jego kontrkandydatka” oraz „W ocenie zespołu Skarżący ma dobry warsztat pracy i jest lepiej przygotowany (...)”, a mimo to Rada zdecydowała o niedokonaniu jego wyboru na stanowisko sędziowskie, to brak jest możliwości ustalenia nie tylko jakie w istocie kryteria, wymienione w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, zdecydowały o nieprzedstawieniu jego wniosku o powołanie na stanowisko sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B., ale także w jakim stopniu kandydatura Skarżącego owym kryteriom w ogóle nie odpowiadała. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały kryteria

te nie zostały wyraźnie określone, nie wynikają one także z umotywowania przyczyn dokonanego wyboru – gdzie ogólnikowo wskazano, że kandydat przedstawiony posiada kwalifikacje zawodowe, uprawniające do ubiegania na wskazany urząd w zaskarżonej procedurze konkursowej w stopniu uzasadniającym przedstawienie wniosku o powołanie Prezydentowi RP. Treść uzasadnienia zaskarżonej uchwały nie pozwala zatem stwierdzić, że w stosunku do kandydatów konkurujących zostały uwzględnione jednakowe okoliczności, rzutujące na ocenę predyspozycji każdego z nich do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu rejonowego.

Następnie Sąd Najwyższy przypomina, że konkursowy charakter procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przez KRS ma prowadzić do wyłonienia najlepszego kandydata. Z dotychczasowej jednolitej linii orzeczniczej wynika, że zakres kognicji Sądu Najwyższego w przedmiocie oceny uchwał KRS obejmuje wyłącznie badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Natomiast Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego oceniania sprawy rozstrzygniętej w uchwale (wyroki Sądu Najwyższego: z 20 października 2009 r., III KRS 13/09; z 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11; z 15 maja 2013 r., III KRS 197/13). Badaniu podlega co do zasady jedynie procedura podjęcia uchwały, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści. Artykuł 42 ust. 1 ustawy o KRS nie określa wprost wymaganej treści uzasadniania uchwał nominacyjnych. Nie powinno jednak ulegać wątpliwości, że ustawodawca nie przyzwala na arbitralność Rady. Swoboda wyboru kandydatów, którzy zostaną przedstawieni Prezydentowi RP, nie jest nieograniczona, a wyboru kandydatów nie można odrywać od ustawowych przesłanek, czy zgromadzonej w sprawie dokumentacji (wyroki Sądu Najwyższego: z 3 czerwca 2019 r., I NO 36/19 oraz z 1 lipca 2020 r., I NO 17/20). Celem uzasadnienia jest zatem wykazanie, że uchwała została podjęta po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy (wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2013 r., III KRS 172/13). Z istoty demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP) wynika natomiast obowiązek stosowania przez wszystkie organy państwa rzetelnych i transparentnych procedur. Rzetelność i transparentność procedur przejawia się m.in. w uzasadnieniach rozstrzygnięć, które realizują ważne funkcje, w tym wymuszają samokontrolę organu, który musi

wykazać, że rozstrzygnięcie jest materialnie i formalnie prawidłowe oraz odpowiada wymogom sprawiedliwości, dokumentuje argumenty przemawiające za przyjętym rozstrzygnięciem, służy indywidualnej akceptacji rozstrzygnięcia, umacnia poczucie zaufania społecznego i demokratycznej kontroli nad organami władzy, wzmacnia bezpieczeństwo prawne, jest podstawą kontroli zewnętrznej w szczególności sprawowanej przez sądy krajowe, a także sądy międzynarodowe (wyroki TK: z 16 stycznia 2006 r., SK 30/05; z 30 maja 2007 r., SK 68/06; z 31 marca 2005 r., SK 26/02; postanowienie TK z 11 kwietnia 2005 r., SK 48/04). Uzasadnienie uchwały pełni zatem nie tylko funkcje procesowe, ale buduje autorytet organów państwa i kształtuje zewnętrzne przekonanie o sprawiedliwości procedur i podejmowanych rozstrzygnięć. Nawet bardzo szczególna pozycja ustrojowa niektórych organów państwa, jak KRS, nie usprawiedliwia sporządzania uzasadnień, które tylko pozornie realizują swoje funkcje. W żadnym też razie kolegialny charakter organu albo przyjęta metoda podejmowania decyzji, przykładowo tajne głosowanie, nie zwalnia organu z obowiązku rzetelnego uzasadnienia rozstrzygnięcia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy uznaje za zasadny podniesiony przez Skarżącego zarzut naruszenia art. 42 ust. 1 ustawy o KRS, poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób uniemożliwiający poznanie motywów jej podjęcia, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura Skarżącego jest gorsza od kandydatury kontrkandydatki. Odnosząc się do oceny treści uzasadnienia uchwały w zakresie zastosowanych przez Radę kryteriów wyboru stwierdzić należy, że pomiędzy porównywanymi kandydatami brak jest cech wyróżniających, dokładnie wskazujących przyczyny dokonanego wyboru. Dokonując porównania kandydatów, Rada nie wskazała w jasny i precyzyjny sposób jakie wyodrębniła „cechy konkurencji”. W uzasadnieniu spornej uchwały, pomimo powołania się przez KRS na ogólne stwierdzenie dotyczące analizy całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego Rada nie wyjaśniła przecie, jakie kryteria w istocie zdecydowały o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie Skarżącego do pełnienia urzędu sędziego sądu rejonowego w Sądzie Rejonowym w B. Konkretnie Rada nie wyjaśniła w sposób niebudzący wątpliwości, dlaczego

ostatecznie uznała, że Skarżący nie spełnia wszystkich kryteriów wyboru „w stopniu uzasadniającym” przedstawienie jego wniosku o powołanie Prezydentowi RP. Szczególnie mając na uwadze, że zdaniem KRS, legitymuje się on odpowiednimi kwalifikacjami zawodowymi, uprawniającymi do ubiegania się o urząd sędziego sądu rejonowego. Rada nie wyjaśniła także, dlaczego zdyskwalifikowała (przedstawione na stronie 2 uchwały), stanowisko zespołu wyrażnie wskazujące, że Skarżący zdobył zdecydowanie większe doświadczenie niż jego kontrkandydatka, jak również ma dobry warsztat pracy i jest lepiej przygotowany do pełnienia obowiązków w pionie karnym, co w niniejszym postępowaniu przemawia, za uznaniem jego kandydatury za bardziej odpowiednią. Nie budzi przy tym wątpliwości Sądu Najwyższego, że Rada w uzasadnieniu uchwały powinna odnieść się szczegółowo do powyższej kwestii, tym bardziej, że ocena dokonana przez KRS różni się w tym przypadku od oceny kandydatury Skarżącego, dokonanej przez Zespół powołany przez KRS.

Niewyjaśnienie sposobu zastosowania kryteriów ustawowych w stosunku do Skarżącego uniemożliwia Sądowi Najwyższemu ocenę zgodności z prawem materialnym uchwały KRS, co uzasadniało uznanie za zasadny zarzutu naruszenia prawa materialnego. Wyjaśnić jednocześnie należy, że wymóg wyczerpującego uzasadnienia uchwały w przedmiocie nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydata na urząd sędziego ma istotne znaczenia w świetle treści art. 60 Konstytucji RP, który ustanawia określone wymagania właściwym organom państwa, podejmującym w tym zakresie decyzje. Zgodnie z jego treścią obywatele polscy korzystający z pełni praw publicznych mają prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach. Norma art. 2 Konstytucji RP, przez wskazanie, że Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej, nakazuje dochowanie przez Radę obowiązku wszechstronnego rozpatrzenia i oceny kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich, w sposób respektujący standardy charakterystyczne dla organów demokratycznego państwa prawnego, w tym – między innymi – zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa. Z kolei art. 32 ustawy zasadniczej statuuje zasadę równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne (ust. 1)

oraz zakazuje dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny (ust. 2).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez bezzasadne przyjęcie, że Krajowa Rada Sądownictwa może przedstawić Prezydentowi RP wnioski tylko tylu kandydatów, ile jest wolnych miejsc sędziowskich, co skutkowało nieprzedstawieniem wniosku Skarżącego wyjaśnić należy, że Krajowa Rada Sądownictwa ma kompetencję do: 1) nierekomendowania żadnego z kandydatów; 2) rekomendowania kandydatów na część z wolnych stanowisk; 3) rekomendowania tylu kandydatów, ile jest wolnych stanowisk; 4) rekomendowania kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk. Możliwość nie rekomendowania przez Krajową Radę Sądownictwa żadnego z kandydatów albo niektórych z nich znajduje potwierdzenie w jej konstytucyjnej funkcji oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 1/19; wyrok Sądu Najwyższego z 7 marca 2019 r., I NO 2/19; wyrok Sądu Najwyższego z 11 marca 2014 r., wyrok Sądu Najwyższego z 27 marca 2019 r., I NO 59/18; III KRS 3/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15). Ponadto należy założyć, że KRS może oczywiście rekomendować kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk, ale nie musi tego zrobić. W związku z tym należy tutaj przywołać stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym „Wybór kandydata do objęcia stanowiska sędziego jest konstytucyjną (art. 179) i ustawową (art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o KRS) kompetencją Rady i Sąd Najwyższy nie może go zakwestionować, gdy został dokonany z poszanowaniem wymagań przewidzianych prawem” (wyrok Sądu Najwyższego z 10 października 2012 r., III KRS 29/12). Następnie trzeba jeszcze dostrzec skutki, jakie wynikają z „uchwały nr 158/201 Krajowej Rady Sądownictwa z 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Sądownictwa (M.P. z 2019 r. poz. 192)”, gdyż zadecydowała ona ogólnie w jej § 12 ust. 3 pkt 2, że nie będzie rekomendowała nigdy kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk.

Jednocześnie należy odnieść się do wyroków Trybunału Konstytucyjnego: z 14 kwietnia 1999 r., K 8/99 oraz z 12 listopada 2009 r., K 62/07, w których

wyrażono pogląd, że „W przypadku kompetencji należących do organów kolegialnych należy rozróżnić z jednej strony określenie przedmiotu i zakresu kompetencji oraz podstawowych zasad procedury niezbędnej do ich realizacji, a z drugiej strony szczegółowe, wewnętrzne zasady obradowania danego organu kolegialnego, do których należą m.in. zasady dotyczące zwoływania posiedzeń, prowadzenia obrad i porządku głosowania oraz szczegółowe prawa i obowiązki członków organu kolegialnego związane z udziałem w obradach. Pierwsza grupa spraw wymaga zawsze uregulowania w Konstytucji RP lub w ustawie. Natomiast druga grupa zagadnień może zostać przekazana do unormowania w regulaminie danego organu, w ramach przyznanej mu przez prawo autonomii regulaminowej”. W konsekwencji trzeba uznać, że zagadnienie unormowane w § 12 ust. 3 pkt 2 regulaminu KRS mieści się w drugiej grupie zagadnień, które mogło znaleźć się w regulaminie KRS, ponieważ przynależy do jej autonomii regulaminowej. Trudno dopatrzeć się zatem jakiegokolwiek niezgodności między art. 22 ustawy o KRS i § 12 ust. 3 pkt 2 regulaminu KRS, a wręcz przeciwnie zostały one ze sobą skorelowane w prawnie dopuszczalnym zakresie. Dlatego w świetle poczynionych uwag zarzut naruszenia art. 45 ust. 1 Konstytucji RP nie zasługuje w ocenie Sądu Najwyższego na uwzględnienie.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS, orzekł jak na wstępie.

Zdanie odrębne do części uzasadnienia złożył SSN Oktawian Nawrot.